

Alumne Actiu, un projecte TIC per a l'aprenentatge autònom de l'economia

IES Lluís de Peguera. Manresa
(<http://iespeguera.xtec.es/internet/>)

Des del curs passat, l'alumnat de 1r de batxillerat de l'IES Lluís de Peguera aprèn economia de forma autònoma, cadascú amb el seu ritme de treball, amb uns resultats excel·lents fins ara. Alumne Actiu és un projecte basat en les TIC que, a través d'una pàgina web combinada amb el llibre de text, permet als alumnes anar estudiant, ampliant coneixements, practicar i autoavaluar-se fins que decideixen quan estan preparats per ser avaluats pel professor/a a partir d'una conversa sobre els continguts i les activitats fetes.

L'impulsor d'aquesta experiència innovadora és Víctor Prat, coautor del llibre de text utilitzat en el centre per a aquesta assignatura, que ha referenciat els 15 temes de tot el curs a la pàgina web del projecte: <http://www.xtec.es/~vprat/alctiu/presenta.htm>

D'aquesta manera, qualsevol altre docent interessat pot utilitzar l'experiència i seguir les passes del programa Alumne Actiu.

"En el sistema tradicional d'ensenyament es dóna el control total al professor/a que decideix què s'ha d'ensenyar, com ha de fer-ho, quan, a quin ritme... L'alumne/a, en canvi, es converteix en un element totalment passiu de l'aprenentatge, va canviant de classe en classe rebent explicacions sense veure'n la necessitat; ho soluciona tot recopilant apunts o anotant aclariments en el llibre de text i esperant dies (o hores) abans de l'examen per fer una ullada i comprendre els continguts o simplement memoritzar-los. Els nostres alumnes no tenen com a objectius aprendre, únicament volen aprovar.", sentència aquest docent.

Amb el projecte Alumne Actiu s'ha volgut aprofitar les possibilitats de les TIC, aquesta vegada en forma d'un espai en línia "en la mesura que puc, des de la meua aula i la meua assignatura", comenta.

La web va ser dissenyada amb el programa Dreamweaver "després d'un curset avançat d'unes 60 hores, dels que imparteix la SGTI", explica aquest docent. "Em va costar força feina acabar-la, però ara és una base informàtica i de continguts que només hauré d'actualitzar a poc a poc cada curs i, en canvi, m'ha permès poder canviar radicalment les meves classes, com jo m'havia proposat".

Els trets fonamentals en què es basa l'experiència Alumne Actiu són:

"S'ha deixat d'explicar a classe. Al principi de cada unitat, es fa una classe de presentació en la qual els faig una introducció als continguts que treballaran i els situo, mitjançant una activitat, en un marc molt pràctic i motivador: pot tractar-se dels béns que han de salvar per sobreviure en una illa deserta després d'un naufragi, o bé una llista de la compra amb les coses que necessitarien durant un mes com a consumidors independents.", amplia aquest docent.

A partir d'aquí, l'aprenentatge dels alumnes es desenvoluparà d'una manera autònoma, cadascú al seu ritme: llegint, repassant, escrivint resums, fent esquemes..., amb l'ajut del llibre de text i les pràctiques contingudes a la web.

Les classes es duen a terme a la biblioteca, on els 20 alumnes tenen accés a un total de 5 ordinadors per fer *in situ* les pràctiques a la web, o bé altres possibles consultes en línia relacionades mitjançant el directori d'enllaços disponible a la mateixa o a fent cerques a Internet.

Exercicis d'autoavaluació

Cada alumne/a compta amb una graella d'activitats obligatòries que ha d'anar fent al seu ritme a la web amb exercicis tipus test o textos on falten paraules clau que han de completar. Al final de cada una d'aquestes autoavaluacions petites, poden obtenir les respostes correctes amb el seu percentatge d'encerts.

El propòsit d'aquests exercicis és que sàpiguen el seu nivell de coneixements perquè, quan es considerin preparats, puguin sol·licitar ésser examinats pel professor/a. L'avaluació es porta a terme de manera individual en el transcurs d'una conversa en la qual se segueix, com a guió, la graella sobre les diferents activitats elaborades.

En definitiva, es compleix l'objectiu que l'alumne/a passi a ser protagonista actiu de la classe i el docent estigui allí només per resoldre dubtes i ajudar de forma personalitzada.

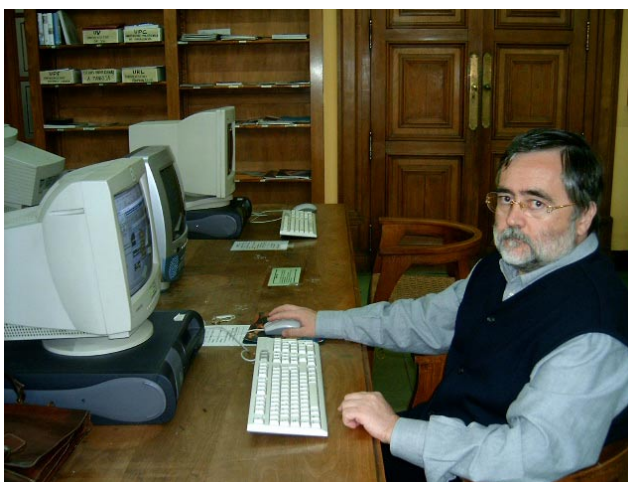
Els aspectes que, en conjunt, han presentat una major dificultat són explicats i solucionats a la classe de control/dubtes. "Cal destacar que, en tractar únicament aspectes dels quals l'alumne/a té necessitat, millora l'atenció i l'aprofitament.", comenta.

De forma periòdica, per aplicar els continguts a la realitat, es fan les classes d'actualitat en què es parla de temes, relacionats o no amb les unitats que s'estan treballant, que serveixen per debatre i aplicar els continguts, com per exemple, el sistema capitalista/socialista o el consumisme.

Orientant-los cap a aprendre a aprendre

"En conjunt, l'experiència està sent molt positiva. Al principi, els costa una mica habitar-se a l'esforç, ja que estan acostumats als trucs del sistema tradicional, però després acaben treballant millor i aprenent més", afirma Víctor Prat. "L'any passat només vaig haver de suspendre un alumne."

"L'única modificació important que he introduït aquest curs és posar un examen escrit obligatori cada dues unitats per evitar que hi hagi alumnes que demorin massa l'avaluació amb el professor o per als que, simplement, prefereixin examinar-se així".

En resum, per a Víctor Prat, les raons per implementar projectes com Alumne Actiu són, entre d'altres, la necessitat de canvis metodològics a l'ensenyament actual. "Crec que és imprescindible un canvi total en la manera en què està organitzat l'ensenyament. La societat canvia vertiginosament mentre que l'escola està ancorada segles enrere i el divorci és cada cop més gran."

"No es tracta únicament de comprar més ordinadors, sinó d'aprofitar les TIC per canviar la metodologia d'ensenyament i la mateixa organització escolar. No té cap sentit treballar amb els nostres alumnes com si fóssim una cadena de muntatge, els nostres alumnes no poden rebre uns ensenyaments estàndards quan tenen diferents capacitats i motivacions..."

"Canviar el sistema educatiu, però, no està al meu abast i l'única cosa que puc fer, des de l'interior de la meua classe, és experimentar en la línia de fer de l'alumne/a el protagonista del seu aprenentatge: procurar que decideixi el ritme de treball, que triï quines activitats vol fer, que demani les explicacions quan les necessiti..., és a dir, traspasar la iniciativa i el disseny de l'aprenentatge del professor/a a l'alumne/a per aconseguir que vulgui aprendre i no únicament superar la carrera d'obstacles, que són els exercicis i els exàmens.", conclou Víctor Prat.